

Vergaderjaar 1986–1987

19792 (R 1319)

Overeenkomst tot instelling van een gemengde commissie voor economische en technologische samenwerking met Algerije; 's-Gravenhage, 23 juni 1986

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffies van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 25 november 1986. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een van beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen of van Aruba te kennen worden gegeven op uiterlijk 25 december 1986.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 14 november 1986

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet en het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden¹, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 23 juni 1986 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Overeenkomst tot instelling van een gemengde commissie voor economische en technologische samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Democratische Republiek Algerije (Trb. 1986, 77)².

Een toelichtende nota bij deze Overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba is verzocht hogergenoemde stukken op 25 november 1986 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

De Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

¹ Art. 91, (1), add. art. XXI, GW; Art. 61, (3), G.W. 1972 en Art. 24 Statuut.

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek.

TOELICHTENDE NOTA

Inleiding

De onderhavige op 23 juni 1986 te 's-Gravenhage gesloten Overeenkomst (Trb. 1986, 77) is tot stand gekomen nadat van Algerijnse zijde aan Nederland was voorgesteld de economische betrekkingen tussen de twee landen door middel van een zodanige Overeenkomst een formele basis te geven. Aan Nederlandse zijde werd het van belang geacht door de beoogde Overeenkomst in het bijzonder te komen tot instelling van een gemeenschappelijk overlegorgaan, een Gemengde Commissie, waarin met Algerije overleg zou kunnen worden gepleegd omtrent de ontwikkeling van de economische relaties met dat land.

Het aanvankelijke Algerijnse voorstel beoogde naast economische ook technische, wetenschappelijke en culturele samenwerking. Uiteindelijk heeft Algerije ingestemd met het Nederlandse uitgangspunt, te weten een eenvoudige Overeenkomst met als kernpunt het instellen van een Gemengde Commissie.

Op basis hiervan hebben op 6 en 7 april 1986 onderhandelingen plaatsgevonden die op 7 april tot parafering van de overeenkomst hebben geleid. Deze Overeenkomst past in het streven de economische betrekking met daartoe in overleg met het bedrijfsleven aangewezen landen te versterken.

Economische situatie

Algerije's positie tussen de olieproducerende landen kan worden omschreven als een «upper middle income oil exporter». Algerije is lid van de OPEC, maar past in enkele opzichten niet in het OPEC-stramien. Ten eerste beschikt Algerije over een ruime aardgasvoorraad waardoor de afhankelijkheid van export van ruwe olie slechts 26% is (geraffineerde olie 24%, condensaten 25%, aardgas 25%). Ten tweede volgde Algerije aanvankelijk niet de OPEC-strategie die een prijsdaling inhield, al moest later wel aan de druk worden toegegeven, onder andere doordat de buitenlandse vraag naar aardgas terugliep.

Algerije heeft te lijden van de dalingen van de olieprijs en de dollarkoers. De verwachtingen voor 1986 zijn daarom niet optimistisch. De inkomsten voor de schatkist zullen naar schatting 32,5 miljard dinar minder zijn (dit is ongeveer 25%) dan was voorzien. De grootste zorg gaat uit naar het tekort in deviezen en de moeilijkheden ten aanzien van de terugbetaling van schulden.

Hoewel de export van Nederland naar Algerije zich redelijk gunstig ontwikkelt, kent Nederland al geruime tijd een aanzienlijk tekort op de bilaterale handelsbalans (1985: f 2,8 mld.). Dit tekort wordt vooral veroorzaakt door de hoge waarde van de aardolieproducten die uit Algerije worden geïmporteerd (f 3 mld.). Nederland is een van de belangrijkste bestemmingen van Algerijnse ruwe olie en olieproducten.

Gezien de Algerijnse wens de zelfvoorziening in de landbouw (een van de uitgangspunten van het vijfjarenplan 1985-1990) met kracht door te zetten, kan worden verondersteld dat op langere termijn de Nederlandse export naar Algerije van landbouw-consumptiegoederen, zoals eieren, aardappelen, kaas en melkproducten zal verminderen. In 1985 bestond de Nederlandse export voor meer dan de helft uit dergelijke producten.

Toch blijft Algerije, met zijn 21,6 miljoen inwoners, een interessante markt. Zo zou de Nederlandse export nog meer dan thans het geval is kunnen inspelen op de Algerijnse belangstelling voor opslag, distributie en verwerking van landbouwproducten en voor veeteelt (levend vee en de bouw van stallen), visserij, woningbouw (slechts 1/3 van het voor 1985 geplande aantal huizen kon worden gerealiseerd), havenaanleg en waterkrachtprojecten. Ook zou de Nederlandse export zich kunnen richten op de kapitaalgoederen of de elektrotechnische industrie.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

De beoogde economische en technologische samenwerking met Algerije zal overwegend op het terrein van het bedrijfsleven gestalte dienen te krijgen. Wat dit betreft geeft de Overeenkomst de basis aan waarop, en het kader waarin die samenwerking zich zal kunnen ontwikkelen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2 somt enkele taken van de in artikel 1 voorziene Gemengde Commissie op. Een tijdens de onderhandelingen door de Algerijnen gesuggereerde sterk eenzijdig getinte formulering, inhoudende dat de Nederlandse regering de daarvoor in aanmerking komende instanties zou uitnodigen voor het doen van aanbiedingen om vervolgens op het punt van de financiering praktisch gezien toch weer min of meer regelend op te treden, werd afgewezen. Van hun kant wezen de Algerijnen een Nederlands voorstel af dat er op neer kwam te bepalen dat de Gemengde Commissie onder andere tot taak zou hebben de beschikbaarheid te bevorderen van passende financieringsvoorwaarden binnen het kader van de bestaande wetgeving en rekening houdend met de internationale verplichtingen van beide landen. Met name de laatste toevoeging was voor de Algerijnen niet acceptabel. Partijen hebben elkaar ten slotte kunnen vinden in de formule dat de Gemengde Commissie onder meer tot taak zal hebben de economische betrekkingen tussen de landen, daaronder begrepen gunstige financieringsvoorwaarden voor samenwerkingsprojecten, te evalueren (*artikel 2, tweede gedachtenstreep*).

Aan de Nederlandse kant bestond er bezwaar tegen om in de tekst van de Overeenkomst te spreken van technische samenwerking. Dit zou namelijk de indruk kunnen wekken dat er sprake is van Nederlandse ontwikkelingshulp voor Algerije. Daarvoor komt Algerije, gelet op de door de regering gehanteerde criteria voor ontwikkelingssamenwerking, echter niet in aanmerking. Om deze reden gaf Nederland de voorkeur aan de term technologische samenwerking. Aan Algerijnse zijde bestond hier wel begrip voor, maar wilde de economische samenwerking niet beperkt zien tot alleen maar commerciële samenwerkingsprojecten. Men wenste dat deze zich ook, voor zover mogelijk, zou uitstrekken tot samenwerking tussen overheidsinstanties, onderzoeksinstituten en dergelijke. Wat dit laatste betreft is tegemoetgekomen aan de Algerijnse verlangens terzake (*artikel 2, derde gedachtenstreep*). Behalve op de zojuist genoemde plaats is er verder de tekst door sprake van technologische samenwerking.

Van Nederlandse kant is, naar aanleiding van een desbetreffend voorstel van de Algerijnse delegatie, duidelijk gemaakt dat er geen sprake van kan zijn dat de Nederlandse overheid kan garanderen dat Nederlandse contractspartners hun verplichtingen uit een contract zullen nakomen, laat staan dat de overheid die verplichtingen zelf zou moeten overnemen. Dit zijn immers zaken die dienen te worden geregeld in de desbetreffende privaatrechtelijke contracten. De Nederlandse overheid staat daar buiten. De Algerijnse delegatie verklaarde de door haar beoogde garantiebepaling niet zo te bedoelen. Het zou haar veeleer gaan om een morele verplichting, er op gericht dat de beide regeringen eventueel eerst met elkaar in gesprek zouden kunnen komen voordat op privaatrechtelijk niveau zou worden overgegaan tot het beginnen van processen. In het licht van deze nadere Algerijnse verduidelijking hebben beide delegaties elkaar kunnen vinden in de in *artikel 2, laatste gedachtenstreep*, opgenomen formule dat de Gemengde Commissie alle maatregelen kan nemen tot bevordering van een minnelijke regeling van de geschillen die zouden kunnen rijzen tussen contractspartners. De vrijheid van de contractspartners om gebruik te maken van hun contractuele geschillenregeling blijft evenwel onverlet.

Aan de Algerijnse wens om niet in de verdragstekst met zoveel woorden te vermelden dat aan de zittingen van de Gemengde Commissie ook door het bedrijfsleven kan worden deelgenomen, is toegegeven (*artikel 3*). Dit

betekent uiteraard niet dat het bedrijfsleven in voorkomende gevallen niet zou kunnen worden uitgenodigd. De verdragspartijen blijven immers vrij om zelf te bepalen wie zij in hun delegatie willen opnemen.

De Overeenkomst heeft onbeperkte geldigheidsduur (*artikel 4*) en zal voor het gehele Koninkrijk gelden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
Y. M. C. T. van Rooy

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
P. R. H. M. van der Linden